

IAIA CÁRDENAS

XAVO GIMÉNEZ

«Per a mi la paraula 'teatre' és sagrada»

L'actor i dramaturg Xavo Giménez és un bon exponent dels canvis que ha viscut el sector teatral al País Valencià, empès a causa de la crisi i la desatenció institucional cap a un teatre de combat més atrevit i innovador compatible amb un èxit a escala, com ho demostra la trajectòria de l'obra 'Penev', 'Llopis' i 'Spaña', que es veurà al Teatre Micalet, són més creacions recents de Giménez.

Entrevista de Xavier Aliaga

La seua hiperactivitat és una mena de resposta a la precarietat del sector teatral?

—En el meu cas, és una necessitat. He viscut les arts escèniques com un treball quan hi havia certa bonança. I la crisi m'ha retrobat amb el que són les arts escèniques, un llenguatge expressiu per contar històries. La necessitat m'ha portat a una realitat com a actor i creador que tenia totalment abandonada per la comoditat de treballar en la televisió o amb altres companyies. En aquell sentit, he d'agrair a la crisi que haja posat la veritat i la realitat davant meu. Ja que no tenia treball fora, he començat a buscar dins meu i a trobar el meu lloc com a creador. És a partir d'això que comence a descobrir el meu teatre, el que m'interessa. I també a rebre el reconeixement que no havia rebut fins ara. A partir de *Penev* sobretot he trobat un camí contundent i que m'ha fet eixir fora. Hem anat a Madrid i a Barcelona, anirem a Hispanoamèrica i, segurament, al juliol anirem als Estats Units amb *Penev*. L'empresa i la companyia són meues, és un risc, però també és trobar el meu lloc, lluitar per les meues històries i no per un sou.

—**La crisi ha generat un circuit resistencial, de combat. Des del punt de vista creatiu això té**

avantatges, però pel que fa a la professionalització del sector també presenta inconvenients.

—És un tema molt delicat. Si la professionalització vol dir tenir certa estabilitat, una estructura empresarial i una estabilitat laboral, és molt important. Però per a mi el més important del teatre és tenir un missatge per contar, fer mal on has de fer mal. Aquesta part combativa per a mi és fonamental. És contradictori que tots els referents teatrals siguen gent que ha nascut de la precarietat. Crec que la comoditat i el benestar són molt perillosos. Ho han estat per al teatre valencià. I això no és bo. El teatre potent i resistent, que considera que té un paper fonamental per canviar les coses, ha de sorgir d'una situació complicada. De fet, Hispanoamèrica ara per ara és un referent teatral per a tot Europa i les condicions són molt complicades. Això no justifica que haja de ser aquesta la manera, però és un debat que no es tancarà mai. Si nosaltres depenem de les entrades que venem acabarem fent el teatre que li agrada al públic, no contant les coses que li passen al públic. A mi, personalment, això m'avorreix moltíssim i em genera una sensació de fàbrica, de producció. No som ací per fer rajoles, sinó per jugar-nos-la. I tots aquests circuits alternatius són fonamentals. El teatre que no es fa per canviar la societat és un teatre mort. Fa dubtar fins i tot de la paraula teatre, que per a mi és sagrada. Exigeix un compromís com a creador, ser altaveu de la societat i de les injustícies. I no cal que siga un drama, pot ser una comèdia o un cabaret. Però el teatre ha de molestar. I si no és això, no té sentit.

—Quin paper ha de fer l'administració?

—L'administració ha de concentrar la política en alguna cosa clara, que és el que no es fa. Volen fer-ho tot, quedar bé amb tots, i és molt més senzill: han de fer un teatre nacional que siga referent a nivell internacional, com els que puguem trobar-nos a Barcelona, Buenos Aires o Stuttgart. I per fer això s'ha de fer costat als nous creadors, que són els que tenen els nous llenguatges. I empenjar-los a competir a nivell internacional. Creadors i creadores, perquè fa molt que en el teatre públic valencià no hi ha una dona dirigint un espectacle o un projecte, són tot homes. És una cosa vergonyosa per a mi, quan els nostres referents són dones com ara Patricia Pardo o Eva Zapico. Referents per a moltes companyies de fora de València i que ací no tenen lloc. S'hauria de fer un teatre públic amb una línia artística contundent. I donar suport als creadors joves en funció del resultat i la qualitat, no el dossier. Les subvencions han parat la creació.

—Vostè ha xafat els escenaris de Barcelona. Tradicionalment això no ha estat fàcil per a les companyies valencianes. I quan venien les companyies catalanes a València sovint havien de fer l'espectacle en castellà. Veurem una relació més normalitzada a tots els nivells?

—El teatre valencià en valencià ara té la possibilitat d'ocupar el lloc que es mereix. És una baixada que una companyia vaja al Principal i haja de fer una versió. O anar a la Mostra d'Autors Contemporanis d'Alacant i fer una versió en valencià i una altra en castellà. Tampoc crec en l'obligació de crear en una determinada llengua, el creador ha de tenir llibertat. El que espere és que el menyspreu al teatre en valencià s'acabe amb el canvi de Govern, si és que s'aclareixen, perquè ara hi ha un buit de poder. És el moment de cedir els espais públics al teatre en valencià, perquè quan s'ha fet ha estat un èxit de taquilla. O ara o mai. Tenim les persones, les ferramentes i tenim públic, però hi ha hagut un problema de comunicació atribuïble a les institucions. Has d'eixir en una sèrie de televisió perquè la gent vaja a veure't al teatre. Això és ridícul.

—Vostè també ha fet televisió. No creu en el paper de la televisió pública com a creadora d'un star-system que arrossega públic al teatre?

—Crec que el concepte *star-system* és molt perillós. Que l'actor crega que el seu objectiu és arribar a ser un referent per a la societat, perquè això genere treball, no és el camí. No passa per ser una cara coneguda. Companyies com La Zaranda

«Si nosaltres depenem de les entrades que venem, acabarem fent el teatre que agrada al públic, no contant les coses que li passen al públic. Com a creador, això m'avorreix»

o Els Joglars venen ací i no són actors coneguts de televisió. La qualitat i l'èxit teatral no passen per la televisió. Pot ajudar uns altres sectors com l'audiovisual, però el teatre ha d'anar separat de la televisió. La televisió és molt corrupta. I els espectacles que s'han fet amb actors provinents de la televisió no eren bons, des del meu punt de vista.

—Vostè ha optat per propostes arriscades que han tingut bona acollida. És un camí a seguir.

—He fet el que m'ha donat la gana, per primera vegada. I la gent escolta quan dius les coses amb certa autenticitat i veritat i parles de les teues històries. Després has de tenir formació, donar qualitat i tenir una exigència que a voltes no hi és pels terminis que hi ha per muntar els espectacles, que són ridículs. Crear un espectacle en mes i mig és una tortura, és impossible fer una bona creació. I per què aquells terminis? Perquè els exigeixen les ajudes, les temporades estan tancades i la vida dels espectacles està marcada. Això delimita molt la qualitat dels espectacles. Però, si parles amb companyies com El Pont Flotant, no tenen límit. I tenen molt d'èxit. Aquest és el secret. Amb *Penev* vaig estar un any per fer-lo i això es nota. I crec que *Llopis* acabarà funcionant. •